އިބްރާހިމް އަފްޟަލް މަރުވި ޙާދިޘާގެ ތަޙްޤީޤު ރިޕޯޓްގެ ޚުލާޞާ
ތަޢާރުފް
4 ޖޫން 2010 ގައި ގދ. ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގައި ބަންދުކޮށްފައިހުރި ގދ. ގައްދޫ ފުލޫނިޔާ އިބްރާހިމް އަފްޟަލް އަމިއްލައަށް
ގައިގައި ރޯކޮށްލިކަމަށްބުނެ، ފުލުހުން އިބްރާހިމް އަފްޟަލް މާލެ ގެނެސް އިންދިރާގާންދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލްގައި ފަރުވާ ދެމުންދަނިކޮށް 5
ޖޫން 2010 ގައި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ނިޔައުވުމާގުޅިގެން، ކޮމިޝަންގެ ޓީމެއް އައި.ޖީ.އެމް ހޮސްޕިޓަލަށް ޒިޔާރަތްކޮށް އޭނާގެ ހަށިގަނޑު
ބަލައި، އަދި ހޮސްޕިޓަލުގައި އެވަގުތުތިބި ޢާއިލާ މީހުންގެ ފަރާތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދާފައިވެއެވެ. އަދި މިމައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި
ކޮމިޝަންގެ ޓީމެއް ގދ. ގައްދުއަށާއި ތިނަދުއަށް ޒިޔާރަތްކޮށް، ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތައް ނަގައި، ލިޔެކިޔުންތައް ހޯދައި އަދި ގދ.
ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން ބަލައި ފާސްކޮށްގެން މަޢުލޫމާތު ހޯދާފައިވެއެވެ.
I ކޮމިޝަނުން މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުން
ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަމްބަރު)6/2006 ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، މީހެއްގެ އިންސާނީ ޙައްޤެއް
ނިގުޅައިގެންފިކަމަށް ނުވަތަ އިންސާނީ ޙައްޤެއް ނިގުޅައިގަތުމުގައި ބައިވެރިވެއްޖެކަމަށް، ނުވަތަ އެފަދަކަމަކަށް އެހީތެރިވެއްޖެކަމަށްބުނެ،
އެމީހަކު އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ފަރާތުން އެހެން މީހަކު ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ނުވަތަ ކޮމިޝަނަށް
އެފަދަކަމެއް ހިނގާކަމަށް، ނުވަތަ ހިނގާފައިވާކަމަށް ގަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެމައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤުކޮށް ބެލުމާއި، މިބުނެވުނުފަދަކަމެއް
ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ ހިނގިޔަ ނުދިނުމަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގައި އިހުމާލުވެފައިވާކަމަށްބުނެ، މީހަކު އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ފަރާ ތުން އެހެން
މީހަކު ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެމައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤުކޮށް ބެލުމާއި، މިޤާނޫނުގެ ދަށުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް
އެޅުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި،
02ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، މީހެއްގެ އިންސާނީ ޙައްޤެއް ނިގުޅައިގެންފިކަމަށް ނުވަތަ އިންސާނީ ޙައްޤެއް ނިގުޅައިގަތުމުގައި
ބައިވެރިވެއްޖެކަމަށް، ނުވަތަ އެފަދަކަމަކަށް އެހީތެރިވެއްޖެކަމަށް ކޮމިޝަނަށް ފެންނަ މީހުން ނުވަތަ ފަރާތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤުކޮށް
ބެލުމާއި، ބުނެވިދިޔަ ފަދަ ކަމެއް ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ ހިނގިޔަނުދިނުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އިހުމާލުވެފައިވާކަމަށް ކޮމިޝަނަށް ފެނިއްޖެނަމަ،
އެމައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤުކޮށް ބެލުމާއި، މިޤާނޫނުގެ ދަށުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި،
21ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި، ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުންގެ، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަމެއް އައިސްފައި، ނުވަތަ ގެނެސްފައިވޭތޯ ބެލުމާއި
އަދި އެތަންތަނުގެ ވަސީލަތްތައް ރަގަޅު ކުރަންޖެހޭކަމަށް ފެންނަނަމަ، ނުވަތަ އެމީހުންނަށް ލިބިދޭ ޢިނާޔަތްތައް އިޞްލާޙުކުރަން ޖެހޭކަމަށް
ފެންނަނަމަ، އެ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޝަނަށް ފެންނަގޮތްސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތަށް ހުށަހެޅުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި،

12ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި، އަމިއްލަ ފަރުދަކު ނުވަތަ ސަރުކާރުން ނުވަތަ އަމިއްލަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން، ނުވަތަ ކޮމިޝަނުގެ މެމްބަރަކު
ހުށަހަޅާ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި، އެމައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން
ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި،
12ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ އަމިއްލަ އިދާރާއަކާ ގުޅޭގޮތުން ނަމަވެސް، ހުށަހަޅާ އިންސާނީ
ޙައްޤުތަކާ ގުޅުންހުރި، ޝަކުވާތައް ބަލައި، ދިރާސާކޮށް، އެކަމާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެއިދާރާއަކަށާއި، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށްދީ،
އެކަމާގުޅިގެން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ފާހަގަކޮށް، އެތަންތަނަށް އެންގުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި،
ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 2 ވަނަ ބާބުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި، ކޮންމެ މީހަކަށްމެ، ދިރިހުރުމުގެ ޙައްޤާއި، އަމިއްލަ
މިނިވަންކަމާއި، ނަފްސު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއާ، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ހަދައިފައިވާ ޤާނޫނަކާ އެއްގޮތަށް މެނުވީ އެއްވެސް މީހެއްގެ ކިބައިން، މިއިން ޙައްޤެއްގެ ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއްގެ
އެއްވެސް މިންވަރެއް ނިގުޅައިގަނެވިގެނެއް ނުވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި،
ފުލުހުންގެ ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 2 ގައި، ފުލުހުންގެ ދައުރު އަދާކުރުމުގައި، ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިކޮށް
ހިތައި، އެޙައްޤުތައް ޙިމާޔަތްކުރުން ބަޔާންކޮށްފައިވީ ހިނދު،
4ޖޫން 2010 ގައި ގދ. ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގައި ބަންދުކޮށްފައި ހުއްޓާ އިބްރާހިމް އަފްޟަލް އަމިއްލައަށް ގައިގައި
ރޯކޮށްލިކަމަށްބުނެ ފުލުހުން، އިބްރާހިމް އަފްޟަލް މާލެ ގެނެސް އައި.ޖީ.އެމް ހޮސްޕިޓަލްގައި ފަރުވާދެމުންދަނިކޮށް ނިޔައުވުމާއިގުޅިގެން
މިމައްސަލަ ބަލައި ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ކޮމިޝަނުން ނިންމިއެވެ.
II ތަޙުޤީޤު ހިންގި ގޮތް
2.1 - ތަޙްޤީޤަށް މަޢުލޫމާތު ހޯދުން
2.1.1 - ބަޔާން ނަގައިގެން މަޢުލޫމާތު ހޯދުން
މައްސަލަ ބެލުމަށް ޓަކައި ތިރީގައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންނެގުނެވެ.
• ގދ. ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނާއި ޙަވާލުވެ ހުންނެވި އިސްފަރާތް
• ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނުގައި ތިބި އޮފިސަރުން
• ގދ. ގައްދޫ ޞިއްޙީ މަރުކަޒުގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން، އެމަރުކަޒަށް އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ގެންދިއުމުގައާއި އަދި ގެންދިއުމަށްފަހު
އޭނާއަށް ފަރުވާ ދިނުމުގައި ޙަރަކާތްތެރިވި ޑޮކްޓަރާއި، ނަރުހުންނާއި އަދި މުވައްޒަފުން
• ގދ. ތިނަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލްގައި އެދުވަހު ޑިއުޓީގައި ތިއްބެވި ޑޮކްޓަރާއި ނަރުހުންނާއި އަދި މުވައްޒަފުން
• ގދ. އެޓޯލް އެޑްމިންއާ ވަގުތީގޮތުން ޙަވާލުވެ ހުންނެވި ފަރާތް
• އެވަގުތު ގދ. ގައްދޫގައި ހުރި އިބްރާހިމް އަފްޟަލްއާ ޢާއިލީގޮތުން އެންމެ އިސްފަރާތް

2.1.2 - ލިޔެކިޔުން
މައްސަލަ ބެލުމުގައި، ތިރީގައިވާ މުއައްސަސާތަކުން ހޯދާފައިވާ ލިޔުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާނެއެވެ.
• މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް
• ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
• ގައްދޫ ޞިއްޙީ މަރުކަޒު
• ތިނަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލް
• އައިލޭންޑް އޭވިއޭޝަން ސަރވިސަސް ލިމިޓެޑް
• މަތިދެކުނު ޕްރޮވިންސް އޮފީސް
• މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީ
2.1.3 - ތަން ބަލާ ފާސްކޮށްގެން މަޢުލޫމާތު ހޯދުން
ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް، ގދ. ގައްދޫ / ފުލޫނިޔާ އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ގެންގޮސް ބައިންދާފައިވާ ގދ. ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން ބަލައި
ފާސްކޮށްގެންވެސް މަޢުލޫމާތު ހޯދުނެވެ.
III ކަންހިނގާދިޔަގޮތުގެ ކުރު ޚުލާޞާ
ގދ.ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނުން ލިބުނު މަޢުލޫމާތުން އެނގިފައިވަނީ، ގދ. ގައްދޫ / ފުލޫނިޔާ އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ގައްދޫ ޕޮލިސް
ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކޮށްފައިވަނީ މަސްތުގެ ޙާލަތުގައި ހުރެ ޢާންމުނަށް އުނދަގޫކޮށް، ވަޅިން ބިރުދައްކާކަމަށް ގދ. ގައްދޫ ޕޮލިސް
ސްޓޭޝަންގެ އިންޗާޖަށް ޢާންމުންގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޝަކުވާއަކާއި ގުޅިގެން 4 ޖޫން 2010 ވަނަ ދުވަހު ގާތްގަނޑަކަށް 1430
ހާއިރުކަމަށާއި،
ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކުރުމުގެ ކުރިންނާއި ފަހުންވެސް އޭނާގެ ހަށިގަނޑު ބަލާފާސްކުރުމަށްފަހު، ސްޓޭޝަނުގައި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް
ބައިންދާފައިވަނީ ޑީސަލާއި ޕެޓްރޯލް އަޅާފައިވާ ހަންތަކެއް ބަހައްޓާފައިވާ އުނދޯލިގޭގައިކަމަށާއި އަދި އެއުނދޯލިގޭގައި އޭނާ ބައި ންދާފައި
އިންއިރު، އެވަގުތު ސްޓޭޝަންގައި ތިބި ދެ ފުލުހުންވެސް ތިބީ ސިޓިންގ ރޫމުގައިކަމަށް ފުލުހުން ބުނެފައިވެއެވެ.
އޭގެ ކުޑައިރުކޮޅެއްފަހުން، އިބްރާހީމް އަފްޟަލް އޭނާގެ އުނގުމަތީގައި ޕެޓްރޯލް ހަމެއް ބަހައްޓައިގެން އަމިއްލަ ގަޔަށް ޕެޓްރޯލް އަޅަމުންދާތަން
ފެނުމުން، ސިޓިންގ ރޫމުގައި ތިބި ދެފުލުހުން ދުވެފަ އުނދޯލިގެއަށް ދިޔައިރު އިބްރާހީމް އަފްޟަލްގެ ގައިގާވަނީ އަލިފާން ރޯވެފައިކަމަށާއި
އަދި އެވަގުތުން ފެށިގެން އަލިފާން ނިއްވުމުގެ މަސައްކަތް އެ ދެފުލުހުންކޮށް، އޭގެ ކުޑައިރުކޮޅެއްފަހުން އަލިފާން ނިވާލެވުނުއިރު، އިބްރާހީމް
އަފްޟަލްގެ ގައިގެ ބޮޑުބައެއް ވަނީ އަނދާފައިކަމަށް އެދެފުލުހުން ބުނެފައިވެއެވެ.

ގދ.ގައްދޫ ހެލްތް ސެންޓަރުންނާއި، ގދ.ތިނަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލުން އަދި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވަނީ، ގދ. ގައްދޫ
ހެލްތް ސެންޓަރަށް އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ގެންދިޔުމުން، އެތަނުން އޭނާއަށް އެކަށީގެންވާ ފަރުވާއެއް ނުދެވޭނެތީ، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ގދ.
ތިނަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލަށް ގެންދިއުމަށް ގައްދޫ ހެލްތް ސެންޓަރުގެ ޑޮކްޓަރު ލަފާދެއްވުމާއެކު، ލޯންޗެއްގައި ގދ. ތިނަދޫއަށް
ގެންދިޔުމުން، ތިނަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލުންވެސް އޭނާއަށް އެކަށީގެންވާ ފަރުވާއެއް ދެވެންނެތްކަމަށް ޑޮކްޓަރުން ލަފާދެއްވުމާއެކު، މާލެ
ގެންދިއުމުގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިވާކަމަށާއި، މިގޮތުން، އައިލޭންޑް އޭވިއޭޝަނުގެ ޗާޓަރ ފްލައިޓެއްގައި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް މާލެ ގެނެވި
އައި.ޖީ.އެމް ހޮސްޕިޓަލުގައި ފަރުވާދެމުންދަނިކޮށް 5 ޖޫން 2010 ވަނަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 10:45 ގައި ވަނީ ނިޔައުވެފައެވެ .
IV ކޮމިޝަނަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް
4.1 - ގދ. ގދ.ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަކީ ވަގުތީ ގޮތުން ކުއްޔަށް ހިފައިގެން އުޅޭ ގެއެއްކަމަށްވުމުން، ތަން ފަރުމާ ކުރެވިފައިވަނީ
ކުޑަ ވަގުތުކޮޅަކަށް މީހުން ބޭތިއްބުމަށްކަމަށްވިޔަސް، މީހުން ބޭތިއްބޭނެ ނުވަތަ ބަންދުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ނޫންކަމަށް ވީހިނދު، ބަންދުގައި
މީހުން ބޭތިއްބޭނެ އެއްވެސް އިންތިޒާމެއް ތަނުގައި ޤާއިމްވެފައިނެތްކަން.
4.2 - ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ގދ.ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކުރެވޭ މީހުންގެ މަޢުލޫމާތު، ލޮގް ފޮތްތަކުގައި އާއި ކޮމްޕިއުޓަރުން
ބަލަހައްޓަމުންދިޔަނަމަވެސް، ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކުރާމީހުންނާއި ދޫކުރާ މީހުންގެ މަޢުލޫމާތު ތަފްޞީލްކޮށް އެފޮތްތަކުގައި އާއި އަދި
ކޮމްޕިއުޓަރުން އެނގެން ނުހުންނަކަން. މިގޮތުން އިބްރާހިމް އަފްޟަލް އެކި ދުވަސްތަކުގެ މަތިން އެސްޓޭޝަނަށް ގެންދެވިފައިވާއިރު،
އިބްރާހިމް އަފްޟަލާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެފޮތްތަކުގައ އާއި ކޮމްޕިއުޓަރުގައި ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ރެކޯޑްކޮށްފައިނެތްކަން.
4.3 - ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ޙާޟިރުކުރެވުނީ މަސްތުގެ ޙާލަތުގައިހުރެ، ޢާންމުނަށް އުނދަގޫކޮށް ވަޅިން
ބިރުދައްކާކަމަށް ޢާންމުންގެ ފަރާތުން ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގެ އިންޗާޖަށް ލިބުނު މަޢުލޫމާތަކާއި ގުޅިގެންކަމަށްވާއިރު، އިބްރާހިމް
އަފްޟަލްގެ މަސްތުގެ ޙާލަތު ދެނެގަތުމަށް އެއްވެސްކަމެއް ކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި އަދި އޭނާ ބަންދުގައި ބައިންދާފައިވަނީ އެފަދަ މީހަކު
ބައިންދަން އެކަށީގެންވާ ތަނެއްގައި ނޫންކަން.
4.4 - އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ބައިންދާފައި އިނީ އުނދޯލިގޭގައިކަމަށްވާއިރު، އެތަނުގައި އިންނަ މީހަކަށް، އެސްޓޭޝަންގެ ބަދިގެއާއި ކާގެއަށް
ފަސޭހައިން ވަދެނިކުމެ، ބަދިގެއާއި ކާގޭގައި ހުންނަ ތަކެތި ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްއިރު، އަލިފާނުގެ ޙާދިޘާ ހިނގުމާހަމައަށް ކާގޭގެ
މޭޒުމަތީގައިހުރި ދުފާތަބަކުގައި ލައިޓަރެއް އޮތްކަން ބަޔާންތަކުން އެނގޭކަން.

4.5 - އުނދޯލިގޭގައި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ބައިންދާފައިވާއިރު، އުނދޯލިގޭގައި ޕެޓްރޯލާއި ޑީސަލް އަޅާފައިހުރި ހަންތަކެއް ހުރިކަމާއި، އެއީ
އޭނާގައިގައި އަލިފާންރޯކޮށްލުންފަދަ ނަފްސަށް ގެއްލުން ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމެއްކަމަށާއި އަދި އެއީ ބަންދުގައި މީހުން ތިބޭ ތަންތަނުގައި
އެމީހުންނަށް ބޭނުންކުރެވޭގޮތަށް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެތަކެތިކަން.
4.6 - އަލިފާނުގެ ޙާދިސާއެއް ހިނގައިފިނަމަ، އަލިފާން ނިއްވުމުގެ ނިޒާމެއް ތަނުގައި ނެތްކަން
4.7 - އުނދޯލިގޭގައި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ބައިންދާފައި އިންއިރު، އޭނާ ބަލަހައްޓަން އުނދޯލިގޭގައި އެއްވެސް ފުލުހަކު
ބަހައްޓާފައިނެތްކަން
4.8 - ކުއްލި ޙާލަތްތަކުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުޞޫލެއް ސްޓޭޝަންގައި ހަމަޖެހިފައި ނެތްކަން.
4.9 - އިބްރާހިމް އަފްޟަލްގެ ގައިގައި ރޯވުމާއެކު އެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އިބްރާހިމް އަފްޟަލްގެ ޢާއިލާއަށް އަންގާފައިނުވާކަން
4.10 - އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ސްޓޭޝަނަށް ގެނައި ދެ ފުލުހުން، އެވަގުތު ޑިއުޓީގައި އިން އިބްރާހިމް ނިޔާޒުއާއި، އިބްރާހިމް އަފްޟަލް
ޙަވާލުކުރިކަމަށް ވިދާޅުވެފައިވީނަމަވެސް، ޑިއުޓީގައި އިން ފުލުސް އޮފިސަރާއި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ޙަވާލުކުރިކަމަށް ލިޔެކިޔުމުން ފެންނާން
ނެތްކަން.
4.11 - ޙާދިސާ ހިނގި ވަގުތުން ފެށިގެން ސްޓޭޝަން އިންޗާޖް، ލ.ކޯޕަރަލް އިބްރާހިމް ރަޝީދު އޭނާގެ މަތިން ދެން އަންގަންޖެހޭ ފަރާތަށް
އަންގަމުން ދިޔަކަން.

V ކޮމިޝަނުގެ ހުށަހެޅުންތައް
ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ދައުރު
5.1 - މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް
5.1.1 - މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ސްޓޭޝަންތައް ޤާއިމްކުރާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ގެނެވޭމީހުން ބޭތިއްބުމަށް
އެކަށީގެންވާ ތަންތަން ތައްޔާރުކުރުން .
މީގެ އިތުރުން 2009 ވަނަ އަހަރު ކ. ދޫނިދޫއަށާއި މާލޭ ކަސްޓޯޑިއަލަށް ޒިޔާރަތްކޮށް މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން
3.11 އާއި، 2010 ވަނަ އަހަރު ފ. ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު އެކުލަވާލި ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 8.5 ގެ (ށ) އަދި
8.10 ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން ޢަމަލުކުރުން
5.1.2 - ސްޓޭޝަނަށް ގެނެވޭ މީހުން ކުޑަވަގުތުކޮޅަކަށް ސްޓޭޝަންގައި ބަހައްޓަންޖެހުނުނަމަވެސް ފުލުހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނޫނީ
ނުބެހެއްޓު ން. އަދިބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާނެ އެކަށީގެންވާ ތަނެއް، ގދ. ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގައި ޤާއިމްކުރުން
މީގެ އިތުރުން 2011 ވަނަ އަހަރު ކ. ދޫނިދޫ ކަސްޓޯޑިއަލަށް ޒިޔާރަތްކޮށް މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 4.3 ގެ
(ނ) އާއި، 2010 ވަނަ އަހަރު ފ. ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު އެކުލަވާލި ރިޕޯޓުގެ 4.4 ގެ (ށ) އަދި 2010
ވަނަ އަހަރު ޅ. ނައިފަރަށް ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު އެކުލަވާލި ރިޕޯޓުގެ 5.9 ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން ޢަމަލުކުރުން
5.1.3 - އަމިއްލަ ނަފްސަށާއި ތަނަށާއި އަދި އެހެންމީހުންނަށް ގެއްލުމެއް ދެވިދާނެ ފަދަ ތަކެތި ތަނަށް ޙާޟިރުކުރާ ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރާ
މީހުންނަށް ލިބޭނެ އަދި ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތަށް ނުބެހެއްޓުން.
މީގެ އިތުރުން 2010 ވަނަ އަހަރު ފ. ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު، ކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ
ހުށަހެޅުން 8.2 ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
5.1.4. - ފުލުހުންގެ ދައުރު ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ އެންމެހާ ސާމާނާއި ވަސީލަތްތައް ސަރުކާރުން ފުލުހުންނަށް
ފޯރުކޮށްދިނު ން
މީގެ އިތުރުން 2009 ވަނަ އަހަރު ކ. ދޫނިދޫ ކަސްޓޯޑިއަލަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 6.1
އާއި، 2010 ވަނަ އަހަރު ފ. ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 8.7
އަދި 9.2 އާއި، 2010 ވަނަ އަހަރު ޅ. ނައިފަރު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ

ހުށަހެޅުން ނަމްބަރު 5.6 އާއި 8.8 ގެ (ހ) އަދި (ށ) އަދި2010 ވަނަ އަހަރު ޅ. ހިންނަވަރު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު
މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 5.6 އާއި، 8.8 ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
އަދި މިކޮމިޝަނުން ތ. ވޭމަންޑޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް 2011 އޭޕްރީލް 12 ވަނަ ދުވަހު އަދި ލ. ގަމާއި ފޮނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް
2011 އޭޕްރީލް 13 ވަނަ ދުވަހު ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓްގެ ހުށަހެޅުން ނަމްބަރު 9.3 ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުން
5.1.5 - ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި، ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކުރާ މީހުން، ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކުރުމުގެ ކުރިންނާއި އަދި ޕޮލިސް
ސްޓޭ ޝަނަށް ޙާޟިރުކުރުމަށްފަހުވެސް، އެމީހުންގެ ޞިއްޙީ ޙާލަތާއި އަންނައުނާއި ހަށިގަނޑު ޗެކްކޮށް ބެލޭނެ ނިޒާމެއް މިހާރުން މިހާރަށް
ޤާއިމްކުރުން
އަދި ފުލުހުންނަށް ލިބިދީފައިވާ އެންމެހާ ޤާނޫނީ ބާރުތަކާއި އިޚްތިޔާރުގެ ބޭނުން ހިފުމާބެހޭ ޤަވާޢިދުގެ 33 ވަނަ މާއްދާއާއި، 35 ވަނަ މާއްދާ
އަދި36 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
މީގެ އިތުރުން، 2009 ވަނަ އަހަރު، ކ. ދޫނިދޫ ކަސްޓޯޑިއަލަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 4
އާއި، 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 4.1 ގެ (ހ)، (ށ) އަދި 6.1 އަދި 2011 ވަނަ އަހަރު މާލޭ ކަސްޓޯޑިއަލްއަށް
ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 4.1 ގެ (ހ) އާއި (ށ)، 6.1 އަދި 2010 ވަނަ އަހަރު، ފ.
ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 6.2 ގެ (ހ) އަދި 2010 ވަނަ
އަހަރު ޅ. ނައިފަރަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން ނަމްބަރު 6.1 ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް
ޢަމަލުކުރު ން
އަދި މިކޮމިޝަނުން ތ. ވޭމަންޑޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް 2011 އޭޕްރީލް 12 ވަނަ ދުވަހު އަދި ލ. ގަމާއި ފޮނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް
2011 އޭޕްރީލް 13 ވަނަ ދުވަހު ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓްގެ 6.1 އަދި6.2 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
5.1.6 - ޑިއުޓީގައި ތިބޭ އޮފިސަރުންނާއި ޙަވާލުކުރެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރޭތޯ ބެލުމަށް މިހާރަށްވުރެ ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމް
ކުރުން .
މީގެއިތުރުން، ސަބް ކޮމިޓީ އޮން ޕްރިވެންޝަން އޮފް ޓޯޗަރއިން 2007 ވަނަ އަހަރުގައި ރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަން ގެއްލޭގޮތަށް މީހުން
ބައިތިއްބާ ތަންތަނަށް ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު 26 ފެބްރުއަރީ 2009 ވަނަ ދުވަހު އެކުލަވާލި ރިޕޯޓުގެ 304 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތިން ޢަމަލުކުރުން

5.1.7 - އިމަރޖެންސީ ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ޙާލަތްތަކުގައި ޢަމަލުކުރާނެގޮތުގެ ތަފްޞީލީ ޤަވާޢިދެއް މިހާރުން މިހާރަށް އެކުލަވާލައި މިއަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުން. އަދި މިޤަވާޢިދާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަން ބޭނުންވާ ތަމްރީނާއި ހުނަރު ފުލުހުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުން.
މީގެ އިތުރުން، 2011 ވަނަ އަހަރު، ކ. ދޫނިދޫ ކަސްޓޯޑިއަލަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން
4.2 ގެ (ހ) އަދި 6.2 ގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
5.1.8 - ގދ.ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޙާޟިރުކުރެވޭ މީހުންގެ މަޢުލޫމާތު ފައިލްކޮށް ބެލެހެއްޓޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމްކުރުން. އަދި
ހުރިހާ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތަކެއްގައިވެސް މިނިޒާމު ޤާއިމްކޮށްފައިހުރިގޮތް ބަލައި، ރަގަޅުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ރަގަޅު ކުރުން .
މީގެ އިތުރުން، 2011 ވަނަ އަހަރު، ކ. ދޫނިދޫ ކަސްޓޯޑިއަލަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން
5.6 އަދި 2010 ވަނަ އަހަރު ފ. ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން 5.1 ގެ (ހ)
އާއި އަދި 2010 ވަނަ އަހަރު، ޅ. ނައިފަރު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމަށްފަހު މިކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން
5.3 ގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
އަދި ސަބް ކޮމިޓީ އޮން ޕްރިވެންޝަން އޮފް ޓޯޗަރއިން 2007 ވަނަ އަހަރުގައި ރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަން ގެއްލޭގޮތަށް މީހުން ބައިތިއްބާ
ތަންތަނަށް ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު 26 ފެބްރުއަރީ 2009 ވަނަ ދުވަހު އެކުލަވާލި ރިޕޯޓުގެ ހުށަހެޅުން ނަމްބަރު 297 ، 298 އަދި 315 ގައި
ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
އަދި މިކޮމިޝަނުން ތ. ވޭމަންޑޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް 2011 އޭޕްރީލް 12 ވަނަ ދުވަހު އަދި ލ. ގަމާއި ފޮނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް
2011 އޭޕްރީލް 13 ވަނަ ދުވަހު ކުރި ޒިޔާރަތަށްފަހު އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓްގެ ހުށަހެޅުން ނަމްބަރު 5.5 ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުން
ނިންމުން
ކޮމިޝަންގެ ތަޙުޤީޤަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންނަ ކޮންމެ މީހެއްގެ ރައްކާތެރިކަމަކީ،
އެފަރާތުން ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭނޭކަމަކަށް ވީހިނދު، 4 ޖޫން 2010 ވަނަ ދުވަހު، ގދ.ގައްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގައި ހައްޔަރުކުރެވުނު
އިބްރާހިމް އަފްޟަލްގެ ޞިއްޙީ ޙާލަތު ދެނެގަތުމުގައާއި، އޭނާ ބެލެހެއްޓުމުގެ އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖައްސާފައިވާ ގޮތުން، އަމިއްލަ ނަފްސަށާއި،
އެހެން މީހުންނަށާއި އަދި ތަނަށް ގެއްލުން ދެވިދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް އިބްރާހިމް އަފްޟަލް ބަހައްޓާފައި ހުރި ހުރުމަކީ އިބްރާހިމް އަ ފްޟަލް
މަރުވި ޙާދިޘާ ހިނގުމުގައި ފުލުހުންގެ އިހުމާލު ވަރަށްބޮޑަށް އޮތްކަމެއްކަމުގައި މިކޮމިޝަނުން ދެކެމެވެ. އަދި އިބްރާހިމް އަފްޟަލް
ނިޔައުވެފައިވަނީ އަލިފާނުގެ ޙާދިޘާއެއްގައިކަމަށް ތަޙުޤީޤަށް ޘާބިތުވިނަމަވެސް، އެ އަލިފާނުގެ ޙާދިޘާއަކީ އޭނާ އަމިއްލައަށް ގައިގާ
ރޯކޮށްލައިގެން ކުރިކަމެއްކަމަށް ނުވަތަ ފުލުހުން އޭނާގެ ގައިގާ ރޯކޮށްލީކަމަށް މިތަޙުޤީޤަށް ޘާބިތުވެފައެއްނުވެއެވެ.